

การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

THE BUDGET MANAGEMENT OF PRIVATE ISLAMIC SCHOOLS

IN THE 3 SOUTHERN BORDER PROVINCES

นางสาวพวงสุรีย์ วรคามิน *

Phuangsuree Vorakamin

ผศ.ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล **

Asst. Prof. Nantarat Charoenkul, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 112 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลด้านการบริหารงบประมาณ รวมทั้งสิ้น 224 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัย พบว่า 1.สภาพการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สภาพการบริหารงบประมาณที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการบริหารบัญชี และระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ 2.ปัญหาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สภาพการบริหารที่มีระดับปัญหาสูงสุด คือ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการบริหารบัญชี 3.สภาพการบริหารงบประมาณ เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา และการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 4.ปัญหาการบริหารงบประมาณโดยภาพรวม การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ แต่โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับปัญหายุ่งยากอยู่ระดับปานกลาง

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย E-mail Address: lilapple.ap@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย E-mail Address: nantarat.c@chula.ac.th

ISSN1905-4491

Abstract

This research aimed to study the state and problems of budget management of private Islamic schools in 3 southern border provinces, totally 112 schools, respondents included school administrators and personnel responsible for budget management of the budget totally 224 people. A questionnaire was used to collect data. Data were analyzed using frequency, percentage, average, standard deviation and analysis of variance.

The results showed that: 1.The state of budget management of private Islamic schools in 3 southern border provinces as a whole appeared at a high level. 2. The problems of budget management of private Islamic schools in 3 provinces found that, overall, was at moderate level. 3. For budget administrative of private Islamic schools in the 3 southern border provinces, while Considering the school size, it revealed that the small schools had a moderate level. For the problems of budget management, overall, resource mobilization and investment for education and asset management in medium-sized and small schools were not different rated at a medium level had the large schools problems. For the financial management, accountancy and budget monitoring and evaluation very few the medium-sized and large schools had no difference with very few problems whereas small schools had moderate level of problems.

คำสำคัญ: การบริหารงบประมาณ / โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม / 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

KEYWORDS: BUDGET MANAGEMENT / PRIVATE ISLAMIC SCHOOLS / 3 SOUTHERN BORDER PROVINCES

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 จัดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาของแต่ละแห่งทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาของตนเองใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้กรอบนโยบายที่กำหนดด้วยตนเอง (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545) และตามมาตรา 60 ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษา โดยจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนเท่าเทียมกัน

โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 23 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2549 เห็นชอบกำหนดให้จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ ประกอบด้วยจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่อำเภอจะนะ นาหวี สะบ้าย้อย และเทพา (สำนักงานพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2551) เนื่องจาก โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งแปรสภาพมาจากโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความเชื่อและวิถีชีวิต โดยจัดวิชาด้านศาสนา มากกว่าในโรงเรียนของรัฐ แต่คุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามยังไม่เป็นที่น่าพอใจสืบเนื่องจากปัญหาด้านการบริหารจัดการโรงเรียน และจากการดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เพื่อจัดทำข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาจารย์โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยการประมวลข้อมูล ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน พบว่า ปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลให้คุณภาพของนักเรียนที่ยังไม่มีคุณภาพนั้น เกิดจากปัญหาด้านการบริหารจัดการโรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย งานบริหารทั่วไป งานการบริหารงานบุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานอาคารสถานที่ โดยในส่วนของปัญหาการบริหารงบประมาณนั้น พบว่ามีปัญหาดังนี้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2549) รัฐให้เงินอุดหนุนโดยใช้เกณฑ์นักเรียนที่เรียนวิชาสามัญ แต่โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาศาสนาอิสลาม จึงทำให้งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ, โรงเรียนทั้งหมดมีรายได้หลักจากเงินอุดหนุนจากรัฐ แต่การอุดหนุนยังมีความเหลื่อมล้ำถึงแม้จะเป็นโรงเรียนประเภท 15(1) ด้วยกันก็ตาม, จากข้อมูลของโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า เงินอุดหนุนที่ได้รับประมาณร้อยละ 90 เป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างบุคลากร เหลือร้อยละ 10 ซึ่งเป็นจำนวนที่ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาโรงเรียนในด้านอื่นๆ, โรงเรียนประเภท 15(2) ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กได้รับเงินอุดหนุนน้อย ทำให้มีปัญหาในการบริหารจัดการมาก, ในอดีตหลายโรงเรียนได้รับเงินบริจาคจากต่างประเทศ ทำให้โรงเรียนมีงบเพิ่มเติมสำหรับบริหารจัดการโรงเรียน ในระยะหลังการรับเงินบริจาคจากต่างประเทศจะถูกเพ่งเล็งจากเจ้าหน้าที่รัฐมากทำให้ทุกโรงเรียนไม่กล้าที่จะรับบริจาค และ โรงเรียนส่วนมากไม่มีแผนการหารายได้เพื่อเลี้ยงตัวเอง

จากปัญหาในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาข้างต้นนั้น พบว่าในส่วนของการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษานั้นว่าเป็นงานที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นฝ่ายสนับสนุนการจัดการศึกษาในสถานศึกษาทุกระดับให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการให้สถานศึกษามีความคล่องตัวและเกิดความรวดเร็วในการจัดการศึกษา สถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆมาใช้ในการจัดการศึกษาได้ มีการบริหารงานด้วยความโปร่งใส และตรวจสอบได้ แต่หากสถานศึกษาขาดการบริหารจัดการงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ก็จะส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของนักเรียนทำให้การจัดการศึกษาไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ประเด็นที่ควรศึกษาวิจัย คือการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจาก โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามยังมีปัญหาในการบริหารงานงบประมาณที่ยังขาดระบบการบริหารจัดการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ประกอบกับปัญหาความไม่สงบภายในพื้นที่ที่เกิดขึ้นในทุกวัน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นส่วนสนับสนุนที่สำคัญ ที่จะเป็ข้อมูลพื้นฐานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา วางแผน กำหนดนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ต่างๆ ของการบริหารงานงบประมาณ ในการจัดการศึกษาแก่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนเหล่านี้มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเยาวชนในพื้นที่ที่กำลังเติบโตขึ้น ให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 2.เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 3.เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีขนาดแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามมาตรา 15(1) ประเภสอนศาสนาควบคู่สามัญ ไม่รวมถึง โรงเรียนสอนศาสนาแบบนอกระบบตามมาตรา15(2) , สถาบันศึกษาปอเนาะ และ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวนทั้งหมด 157 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามมาตรา 15(1) ประถมสอนศาสนาควบคุมสามัญ จำนวน 112 แห่ง ซึ่งผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างโดยใช้การเปิดตารางของ Yamane (Yamane, 1970) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนและวิธีการทางการวิจัยการศึกษา ได้ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) กำหนดสัดส่วนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ตามสูตรของ Yamane (Yamane, 1970) เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยดำเนินการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนผู้บริหาร และบุคลากร โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 112 คน และบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงบประมาณ จำนวน 112 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ในส่วนที่เป็นแบบเลือกตอบใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ส่วนแบบมาตราส่วนประมาณค่าใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดค่าคะแนนของคำตอบแต่ละระดับ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ส่วนการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาของการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีขนาดแตกต่างกัน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (f-test) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1.ด้านการวางแผนงบประมาณ มีสภาพการบริหารงบประมาณที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณจัดทำกรอบประมาณการรายจ่าย ให้สอดคล้องกับประมาณการรายได้ของสถานศึกษา ส่วนระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณจัดทำแผนระดมทรัพยากรเพื่อประมาณรายได้จาก

เงินนอกงบประมาณ มีปัญหาการบริหารงบประมาณที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ บุคลากรไม่เพียงพอ หรือไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านงบประมาณโดยเฉพาะ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณไม่มีการรวบรวมข้อมูล ปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา เพื่อร่วมกันจัดทำและขอเสนองบประมาณ

2.ด้านการจัดสรรงบประมาณ มีสภาพการบริหารงบประมาณที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารและฝ่ายงบประมาณมีการตรวจสอบกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด รองลงมา ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณเบิกจ่ายงบประมาณประเภทต่างๆให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้บริหารและฝ่ายงบประมาณ มีการสอบถามความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนระดับการปฏิบัติต่ำสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณโอนหรือเปลี่ยนแปลงงบประมาณตามระเบียบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด มีปัญหาการบริหารงบประมาณสูงสุด ได้แก่ เงินที่จัดสรรไม่เพียงพอต่อความต้องการของแผนงานของฝ่ายต่างๆ ส่วนระดับปัญหาต่ำสุด ได้แก่ หน่วยงานต้นสังกัดโอนเงินงบประมาณล่าช้า

3.ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา มีสภาพการบริหารงบประมาณที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากร และสถานศึกษาร่วมกันใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ส่วนระดับการปฏิบัติต่ำสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณจัดหาทุนอย่างต่อเนื่อง มีปัญหาการบริหารงบประมาณ ระดับปัญหาสูงสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณไม่มีการจัดหารายได้เพิ่มเติมของโรงเรียน นอกเหนือจากเงินงบประมาณจากภาครัฐ ส่วนระดับปัญหาต่ำสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณขาดการวางระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

4.ด้านการบริหารการเงิน มีสภาพการบริหารงบประมาณตามลำดับดังนี้ ฝ่ายงบประมาณบริหารและจัดการ การเบิกจ่ายเงิน ตามระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานต้นสังกัดที่กำหนดไว้ รองลงมา ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณบริหารและจัดการ การเก็บรักษาเงิน ตามระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานต้นสังกัดที่กำหนดไว้ ฝ่ายงบประมาณบริหารและจัดการ การนำเงินส่งคลัง ตามระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานต้นสังกัดที่กำหนดไว้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณบริหารและจัดการ การควบคุมตรวจสอบเกี่ยวกับงานด้านการเงินทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ ตามระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานต้นสังกัดที่กำหนดไว้ มีปัญหาการบริหารงบประมาณ ระดับปัญหาสูงสุด ได้แก่ ค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภคอยู่ในอัตราที่สูง เมื่อเทียบกับงบประมาณที่ได้รับ รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนไม่สามารถใช้จ่ายเงินตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ฝ่ายงบประมาณไม่มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน ส่วนระดับปัญหาต่ำสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณไม่ได้จัดทำและเก็บหลักฐานทางการเงินให้เป็นปัจจุบัน

5.ด้านการบริหารบัญชี มีสภาพการบริหารงบประมาณตามลำดับ มีระดับการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณจัดทำรายงานทางการเงิน และงบการเงิน เพื่อใช้ตรวจสอบและรายงานข้อมูลทางการเงินของสถานศึกษา ส่วนระดับการปฏิบัติต่ำสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณจัดทำบัญชีประเภทต่างๆให้เป็นปัจจุบัน และถูกต้องตามหลักการลงบันทึกบัญชี มีปัญหาการบริหารงบประมาณ มีระดับปัญหาสูงสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณไม่มีการรวบรวมระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานบัญชีไว้ใช้ในการปฏิบัติงาน ส่วนระดับปัญหาต่ำสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณไม่มีการรายงานเงินคงเหลือประจำวันที่มีการรับ – จ่ายเสนอผู้บริหาร

6.ด้านการบริหารพัสดุ และสินทรัพย์ มีสภาพการบริหารงบประมาณที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารและฝ่ายงบประมาณมีการกำหนด ระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สิน กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บควบคุมและเบิกจ่ายเป็นไปตามระบบ ส่วนระดับการปฏิบัติต่ำสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาทรัพย์สินที่ไม่สามารถใช้งานได้ และนำทรัพย์สินที่ไม่สามารถใช้งานได้ทำการจำหน่ายพัสดุ หรือรื้อถอนหากเป็นสิ่งปลูกสร้าง มีปัญหาการบริหารงบประมาณ ที่มีระดับปัญหาสูงสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณไม่มีการตรวจสอบพัสดุอย่างเป็นระบบ รองลงมา ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณไม่มีการวิเคราะห์เกี่ยวกับความต้องการใช้พัสดุและสินทรัพย์ของโรงเรียนก่อนจัดซื้อ จัดจ้าง บุคลากรไม่มีการใช้พัสดุ และสินทรัพย์อย่างคุ้มค่า ส่วนระดับปัญหาต่ำสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณไม่มีการจัดทำฐานข้อมูลพัสดุและสินทรัพย์อย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน

7.ด้านการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ มีสภาพการบริหารงบประมาณ มีระดับการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามการใช้เงินทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณของสถานศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปี ส่วนระดับการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณมีการกำหนดปัจจัยหลักความสำเร็จ และตัวชี้วัดของสถานศึกษา (KPIs) อย่างชัดเจน มีปัญหาการบริหารงบประมาณ มีระดับปัญหาสูงสุด ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณไม่ได้จัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานงบประมาณไว้เป็นปัจจุบัน และไม่ได้จัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบ ส่วนระดับปัญหาต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนไม่มีการรายงานข้อมูลต่อหน่วยงานต้นสังกัดให้เป็นปัจจุบัน

อภิปรายผล

1.ด้านการวางแผนงบประมาณ ผู้บริหารและฝ่ายงบประมาณร่วมกันวิเคราะห์ทิศทางและนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ฝ่ายงบประมาณจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านงบประมาณ ผู้บริหารและฝ่ายงบประมาณร่วมกันพิจารณาความเหมาะสม จัดลำดับความสำคัญของแผนงาน งาน/โครงการในการขอเสนองบประมาณ ฝ่ายงบประมาณจัดทำแผนระดมทรัพยากร และฝ่ายงบประมาณจัดทำแผนการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีระดับการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับมาก แต่โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ดังเช่น โอสธ ทองมี และคณะ (2549) กล่าวถึงการจัดทำงบประมาณ ต้องมีการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณการรายได้ประจำปี สอดคล้องกับงานวิจัยของนิเลาะ แวอุเซ็ง และคณะ (2552) ที่พบว่า การจัดทำแผนและการนำแผนงบประมาณไปใช้ ควรดำเนินงาน คือ จัดให้มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบ จัดอบรมในเรื่องการจัดทำระบบงบประมาณ จัดทำแผนการปฏิบัติงานด้านงบประมาณที่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของสร้อยวสันต์ ศรีคำแหง (2553) พบว่า ด้านการวางแผนงบประมาณ มีการวางระบบควบคุมการใช้งบประมาณโดยใช้แผนเป็นเครื่องมือ แผนกลยุทธ์มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวงฯ และมีการสรุปรายงานผลทางการเงินต่อหน่วยงานบังคับบัญชา และมีการจัดทำประมาณค่าใช้จ่ายล่วงหน้า 3 ปี

ปัญหาด้านการวางแผนงบประมาณ ที่พบคือ บุคลากรไม่เพียงพอ หรือไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านงบประมาณโดยเฉพาะ โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับปานกลาง แต่โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนฝ่ายงบประมาณไม่มีการรวบรวมข้อมูล ปัญหาความต้องการของสถานศึกษา เพื่อร่วมกันจัดทำและขอเสนองบประมาณ โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก มีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ระดับปานกลาง แต่โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับปัญหาอยู่ระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของสะการิยา แวโซะ (2549) ที่พบว่า การบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ควรมีแผนพัฒนาคุณภาพในระยะสั้นและระยะยาว มีแผนกลยุทธ์ในการใช้งบประมาณที่ชัดเจน ควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการบริหารงบประมาณที่ครอบคลุมและชัดเจน พร้อมประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของชาร์รียห์ สือนิ (2554) ที่พบว่า โรงเรียนขาดการนำสภาพและปัญหางบประมาณ ด้านสื่อและอุปกรณ์อิสลามศึกษามาเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาอิสลามศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรจันทร์ พรศักดิ์กุล (2550) พบว่า ปัญหาที่พบ คือ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำแผนงบประมาณระยะปานกลาง และไม่ได้จัดทำปฏิทินกระบวนการงบประมาณ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิดเชื้อ ชัยฤชา (2550) ที่พบว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณ คือ ไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีโดยเฉพาะ

2.ด้านการจัดสรรงบประมาณ ผู้บริหารและฝ่ายงบประมาณตรวจสอบกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับจากแผนการระดมทรัพยากร ผู้บริหารและฝ่ายงบประมาณมีการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานต่างๆ อย่างเหมาะสม มีการสอบถามความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา และฝ่ายงบประมาณโอนหรือเปลี่ยนแปลงงบประมาณตามระเบียบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีระดับการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับมาก แต่โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของโอสธ ทองมี และคณะ (2549) ที่กล่าวถึงการจัดสรรงบประมาณ ว่า หน่วยงานราชการจะจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานในสังกัดรวมทั้งสถานศึกษา โดยพิจารณานโยบายแผนพัฒนาการศึกษา ข้อมูลสถิติ เกณฑ์เงื่อนไข และเหตุผลความจำเป็นเร่งด่วนอื่นๆ

ปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการจัดสรรงบประมาณ ที่พบคือ หน่วยงานต้นสังกัดโอนเงินงบประมาณล่าช้า ฝ่ายงบประมาณไม่มีการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังในกระบวนการจัดสรรงบประมาณ โดยโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับปานกลาง แต่โรงเรียนขนาดใหญ่ระดับปัญหาอยู่ระดับน้อย ส่วนเงินที่จัดสรรไม่เพียงพอต่อความต้องการของแผนงานของฝ่ายต่างๆ โดยโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก มีระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับมาก แต่โรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของ นิเลาะ แวอุเซ็ง และคณะ (2552) ที่พบว่า ควรจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังในกระบวนการจัดสรรงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของไอยิ หะยีสมาแม็ง (2552) ที่พบว่า ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณควรลดขั้นตอนการเบิกจ่ายให้สั้นลง โดยยึดแผนปฏิบัติงานโรงเรียนเป็นหลัก จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและเท่าเทียมกัน เพื่อที่สถานศึกษาจะได้มีคุณภาพเท่าเทียมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาร์รียห์ สือนิ (2554) ที่พบว่า ปัญหาที่พบ แนวนโยบาย วัสดุ และ

อุปกรณ์การสอบที่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานภาครัฐไม่เพียงพอ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน และจัดสรรด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ จากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอต่อการพัฒนาอิสลามศึกษา หน่วยงานภาครัฐไม่ได้จัดสวัสดิการให้แก่ครูผู้สอนอิสลามศึกษา

3.ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ฝ่ายงบประมาณจัดทำแผนระดมทรัพยากรทางการศึกษา ผู้บริหารและฝ่ายงบประมาณวางระบบการระดมทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร ฝ่ายงบประมาณ และครูร่วมกันวิเคราะห์แหล่งทรัพยากรบุคคล หน่วยงาน องค์กร และท้องถิ่นที่มีศักยภาพ ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา ฝ่ายงบประมาณจัดหาทุนอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารและฝ่ายงบประมาณวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษาที่ดำเนินการจัดหารายได้ และสินทรัพย์ในส่วนที่จะนำมาซึ่งรายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษา ฝ่ายงบประมาณจัดทำแนวปฏิบัติหรือระเบียบของสถานศึกษาเพื่อจัดหารายได้ และผลประโยชน์จากแหล่งต่างๆตามสภาพของสถานศึกษา และฝ่ายงบประมาณสำรวจความต้องการนักเรียนและคัดเลือกในการเสนอขอกู้ยืมเงินทุนเพื่อการศึกษา โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีระดับการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันคืออยู่ในระดับมากแต่โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของเดช ดอนจันทร์โคตร (2550) ที่พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการจัดเก็บรายได้จากร้านขายอาหารในโรงเรียนทุกปี สอดคล้องกับงานวิจัยของสะการิยา แวโซะ (2549) ที่พบว่า ควรเน้นการจัดหารายได้ของโรงเรียนไปพร้อมๆกับการอุดหนุนจากภาครัฐ มีการนำรายได้ส่วนหนึ่งของโรงเรียนไปลงทุนเพื่อเพิ่มแหล่งรายได้ของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน บุญวิเศษ (2555) ที่พบว่า การระดมทรัพยากรและการบริหาร มีแหล่งที่มาของทรัพยากรที่โรงเรียนได้รับการสนับสนุนได้รับความต้องการระดมทรัพยากรเพิ่มเติมจากที่ได้รับการจัดสรรจากปกติ และมีการวางแผนระดมทรัพยากร

ปัญหาด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ที่พบ คือ ฝ่ายงบประมาณไม่มีการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาจากผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษา และ ฝ่ายงบประมาณไม่มีการวางแผนระดมทรัพยากร โดยโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับปานกลาง แต่โรงเรียนขนาดใหญ่ระดับปัญหายู่ระดับน้อย ส่วนปัญหาดังต่อไปนี้ คือ โรงเรียนขนาดงบประมาณในการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับปานกลาง แต่โรงเรียนขนาดเล็กระดับปัญหายู่ระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน บุญวิเศษ (2555) ที่พบว่า ปัญหาที่พบคือ โรงเรียนขนาดงบประมาณในการลงทุนเพื่อการศึกษา และไม่สามารถระดมทรัพยากรได้ตามเป้าหมายที่กำหนด และการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรของโรงเรียนไม่ต่อเนื่อง และ สอดคล้องกับงานวิจัยของชาร์รีฟ สือนิ (2554) ที่พบว่า โรงเรียนขนาดงบประมาณในการสนับสนุนให้เพียงพอต่อการจัดอิสลามศึกษาทั้งแบบเรียน เอกสารทุกชั้นเรียน สื่อวัสดุและอุปกรณ์

4.ด้านการบริหารการเงิน ฝ่ายงบประมาณบริหารและจัดการ การนำเงิน ส่งคลัง ตามระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานต้นสังกัดที่กำหนดไว้ โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีระดับการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับมาก แต่โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของเดือนใจ ดลประสิทธิ์ (2540) ที่พบว่า สภาพการบริหารการเงินมีการจัดทำและเก็บหลักฐานทาง

การเงิน โดยเจ้าหน้าที่การเงิน มีคณะกรรมการเก็บรักษาเงินใช้จ่ายเงินตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียน มีคณะกรรมการตรวจสอบการเงินในโรงเรียน

ปัญหาด้านการบริหารการเงิน ที่พบคือ ค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภคอยู่ในอัตราที่สูง เมื่อเทียบกับงบประมาณที่ได้รับ โดยโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง มีระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับปานกลาง แต่โรงเรียนขนาดเล็กระดับปัญหาอยู่ระดับมาก ส่วนปัญหาดังต่อไปนี้ คือ ฝ่ายงบประมาณไม่มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน โรงเรียนไม่สามารถใช้จ่ายเงินตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และโรงเรียนไม่มีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการเงินภายในโรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับปานกลาง แต่โรงเรียนขนาดใหญ่ระดับปัญหาอยู่ระดับน้อย ส่วนปัญหาดังต่อไปนี้ คือ ฝ่ายงบประมาณไม่ได้จัดทำและเก็บหลักฐานทางการเงินให้เป็นปัจจุบัน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง อยู่ระดับน้อย แต่โรงเรียนขนาดเล็กระดับปัญหาอยู่ระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของชิตเชื้อ ชัยฤชา (2550) พบว่า ปัญหาของการบริหารการเงิน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค แต่ละสถานศึกษาค่อนข้างสูงไม่เหมาะสม เมื่อเทียบกับงบประมาณที่ได้รับ หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสรรงบประมาณค่าสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้น และสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางให้ความสำคัญกับการจัดสรรค่าสาธารณูปโภคเป็นลำดับแรก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมัคร์ ฐัรรัตติ (2554) พบว่า การใช้จ่ายงบประมาณควรเน้นการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า มีการควบคุมการใช้จ่ายเงินจัดทำเอกสารทางการเงินเพื่อตรวจสอบ

5.ด้านการบริหารบัญชี ฝ่ายงบประมาณจัดทำรายงานทางการเงิน และงบการเงิน เพื่อใช้ตรวจสอบและรายงานข้อมูลทางการเงินของสถานศึกษา โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีระดับการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับมาก แต่โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) ที่กล่าวถึง การควบคุมการดำเนินงานทางด้านบัญชี ที่รัดกุมจะต้องจัดวางระบบการบริหารการเงินเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การจ่ายเงินยืม การรักษาเงินสด และการควบคุมเงินสดย่อย สอดคล้องกับงานวิจัยของสะการิยา แวโซะ (2549) ที่พบว่า ควรพัฒนาเจ้าหน้าที่ในการจัดทำบัญชีที่เป็นปัจจุบัน โดยเฉพาะบัญชีเงินอุดหนุนจากรัฐ พร้อมให้มีผู้ตรวจสอบบัญชีรับรองบุคคล และงบกำไรขาดทุนทุกปี และสอดคล้องกับงานวิจัยของสร้อยวสันต์ ศรีคำแหง (2553) พบว่า ในการจัดทำบัญชีควรมีหลักฐานหรือเอกสารที่จำเป็นเพื่อใช้ในการลงบัญชีมีการอนุมัติก่อนจ่ายทุกครั้ง การลงบัญชีเป็นปัจจุบันถูกต้อง ครบถ้วน และมีเอกสารหลักฐานประกอบการลงบัญชีทุกครั้ง และมีการกำหนดความรับผิดชอบในการลงบัญชี โดยแยกหน้าที่ด้านบัญชี การเงิน การตรวจสอบ

ปัญหาด้านการบริหารบัญชี ที่พบ ได้แก่ ฝ่ายงบประมาณไม่มีการรายงานเงินคงเหลือประจำวันที่มีการรับ - จ่ายเสนอผู้บริหาร ฝ่ายงบประมาณไม่มีการรวบรวมระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานบัญชีไว้ใช้ในการปฏิบัติงาน และฝ่ายงบประมาณไม่มีการจัดทำรายงานทางการเงินให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง มีระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับน้อย แต่โรงเรียนขนาดเล็กระดับปัญหาอยู่ระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของเดช ดอนจันทร์โคตร (2550) ที่พบว่า

โรงเรียนไม่มีสรุปและรายงานผลที่ชัดเจนมีแต่รายงานคงเหลือประจำวัน โรงเรียนมีทะเบียนคุมเงินครบทุกประเภท สอดคล้องกับงานวิจัยของมนัส บุญชม (2555) ที่พบว่า เจ้าหน้าที่ขาดความเข้าใจในการจัดทำบัญชีงบดุลอย่างเป็นทางการ

6.ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ฝ่ายงบประมาณจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา กำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อจัดจ้างอย่างชัดเจน และจัดหารายได้และผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีระดับการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับมาก แต่โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนฝ่ายงบประมาณมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาทรัพย์สินที่ไม่สามารถใช้งานได้ และนำทรัพย์สินที่ไม่สามารถใช้งานได้ทำการจำหน่ายพัสดุ หรือ รื้อถอนหากเป็นสิ่งปลูกสร้าง โรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก มีระดับการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของเดช ดอนจันทร์โคตร (2550) ที่พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการจัดทำฐานข้อมูลสินทรัพย์อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของเตือนใจ ดลประสิทธิ์ (2540) ที่พบว่าสอดคล้องกับสภาพการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีการหาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการใช้พัสดุของโรงเรียนก่อนจัดซื้อ จัดจ้าง มีการลงบัญชีรับ-จ่ายวัสดุและจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์แยกประเภท มีการตรวจสอบพัสดุปีละ 1 ครั้ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน บุญวิเศษ (2555) ที่พบว่า สภาพการบริหารงานพัสดุของโรงเรียนมีการปรับปรุงระบบข้อมูลพัสดุ การจัดหาพัสดุตามระเบียบและขั้นตอน การควบคุมดูแลพัสดุ

ปัญหาด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ที่พบ คือ ฝ่ายงบประมาณไม่มีการวิเคราะห์เกี่ยวกับความต้องการใช้พัสดุและสินทรัพย์ของโรงเรียนก่อนจัดซื้อจัดจ้าง ฝ่ายงบประมาณไม่มีการตรวจสอบพัสดุอย่างเป็นระบบ บุคลากรไม่มีการใช้พัสดุและสินทรัพย์อย่างคุ้มค่า โดยโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับปานกลาง แต่โรงเรียนขนาดใหญ่ระดับปัญหายู่ระดับน้อย ส่วนปัญหาดังต่อไปนี้ คือ ฝ่ายงบประมาณไม่มีการจัดทำฐานข้อมูลพัสดุและสินทรัพย์อย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน โดยโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับน้อยแต่โรงเรียนขนาดเล็กระดับปัญหายู่ระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน บุญวิเศษ (2555) ที่พบว่า ปัญหาการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีความสอดคล้องเช่นเดียวกัน คือ โรงเรียนขาดการพัฒนากระบวนการสารสนเทศสำหรับงานพัสดุ การใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ของโรงเรียนขาดการประหยัดและคุ้มค่า

7.ด้านการติดตาม และประเมินผลการใช้งบประมาณ ฝ่ายงบประมาณจัดทำข้อมูลสรุปผลการตรวจติดตาม นิเทศ พร้อมทั้ง เสนอข้อปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาเร่งแก้ไขปัญหา ฝ่ายงบประมาณสรุปข้อมูลสารสนเทศ และจัดทำรายงานข้อมูลการใช้งบประมาณผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ฝ่ายงบประมาณมีการกำหนดปัจจัยหลักความสำเร็จ และตัวชี้วัดของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ผู้บริหารและฝ่ายงบประมาณประเมินผลการใช้งบประมาณและแผนปฏิบัติการประจำปี โดยใช้ตัวชี้วัดความสำเร็จ และผู้บริหารและฝ่ายงบประมาณรายงานผลการใช้งบประมาณ ผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีระดับการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับมาก แต่โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับ

การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับแนวคิดของโอสธ ทงมีและคณะ (2549) ที่พบว่า การติดตามประเมินผลและรายงาน มีความสำคัญจำเป็นเพื่อติดตามประเมินผลการใช้เงินงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสถานศึกษาต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงานและรายงานทางการเงิน

ปัญหาด้านการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ ที่พบคือ ฝ่ายงบประมาณไม่ได้จัดทำสรุปข้อมูลสารสนเทศด้านงบประมาณไว้เป็นปัจจุบัน และไม่ได้จัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบ ไม่มีการระบุแผนการควบคุมภายในด้านงบประมาณ และ การประเมินผลการใช้งบประมาณไม่เป็นไปตามชี้วัดความสำเร็จที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการ โดยโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับปานกลาง แต่โรงเรียนขนาดใหญ่ระดับปัญหายู่ระดับน้อย ส่วนปัญหาดังต่อไปนี้ คือ ฝ่ายงบประมาณไม่มีสรุปและรายงานผลที่ชัดเจน โรงเรียนไม่มีการรายงานข้อมูลต่อหน่วยงานต้นสังกัดให้เป็นปัจจุบัน และฝ่ายงบประมาณขาดการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณอย่างต่อเนื่อง โดยโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับปัญหาไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับน้อย แต่โรงเรียนขนาดเล็กระดับปัญหายู่ระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของสมักร์ รุ้รักดี (2554) พบว่า ควรมีการตั้งคณะกรรมการประเมินการใช้เงินงบประมาณเพื่อปรับปรุงและพัฒนา จัดทำรายงานผลการดำเนินงานโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเผยแพร่ต่อสาธารณชน และนำความคิดเห็นข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้องมาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานต้นสังกัด เช่น สำนักงานการศึกษาเอกชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรพัฒนาโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบของการบริหารงบประมาณในทิศทางเดียวกัน
2. โรงเรียนควรจัดหาบุคลากรมาปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณโดยเฉพาะอย่างน้อย โรงเรียนละ 1 คน เพื่อให้เกิดความสะดวกในการบริหารงาน และภาระงานของครูผู้สอนไม่มากจนเกินไป ซึ่งหากนำครูผู้สอนมาปฏิบัติงานด้านบริหารงบประมาณ จะส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนภายในห้องเรียน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและฝ่ายงบประมาณ ควรกำหนดให้แต่ละฝ่ายงานต่างๆ ของโรงเรียน จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินของแต่ละฝ่ายก่อนดำเนินการจัดสรรงบประมาณ และนำมาวิเคราะห์เรียงลำดับความสำคัญของการจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้เกิดการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นธรรม และคุ้มค่า
4. โรงเรียนควรจัดทำรายได้และระดมทรัพยากรเพิ่มเติม นอกเหนือจากเงินงบประมาณที่โรงเรียนได้รับ โดยจัดทำแผนระดมทรัพยากรของโรงเรียน มีการกำหนดเป้าหมายที่โรงเรียนต้องการในแต่ละปี การศึกษา เพื่อสามารถจะนำไปบริหารจัดการทั้งส่วนรายได้และส่วนของทรัพยากรอย่างทั่วถึง สามารถจัดสรรให้แก่ผู้เรียนและสามารถนำไปลงทุนเพื่อการศึกษา และเกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างเต็มที่

5. โรงเรียนควรมีการร่วมกันวิเคราะห์ถึงค่าใช้จ่ายของโรงเรียนที่เกิดขึ้นว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ค่าใช้จ่ายส่วนไหนที่สามารถดำเนินการลดค่าใช้จ่ายได้บ้าง โดยเฉพาะค่าสาธารณูปโภค เพื่อให้โรงเรียนสามารถนำงบประมาณที่เหลือไปลงทุนทางด้านการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนโดยตรง

6. โรงเรียนควรมีการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ให้เป็นระบบมากขึ้น มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานด้านพัสดุและสินทรัพย์ ในแต่ละปีการศึกษา ควรกำหนดช่วงเวลาในการตรวจสอบพัสดุและสินทรัพย์คงเหลือของโรงเรียน ว่าต้องซ่อมแซม หรือ ซื้อใหม่ จำนวนเท่าไร และควรมีการวิเคราะห์ถึงความต้องการและประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้พัสดุและสินทรัพย์ตามที่แต่ละฝ่ายทำการเสนอซื้อ ว่าตามที่เสนอซื้อมานั้นมีความเหมาะสมที่จะทำการจัดซื้อ จัดจ้างให้หรือไม่ เพื่อให้เกิดการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

7. ฝ่ายงบประมาณควรจัดทำสรุปข้อมูลสารสนเทศด้านงบประมาณไว้ให้เป็นปัจจุบัน และจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา และแสดงให้เห็นโรงเรียนมีการบริหารงบประมาณอย่างโปร่งใส และทางโรงเรียนสามารถนำข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้มาใช้ในการระดมทรัพยากร และจัดหารายได้ จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า เป็นต้น

8. หน่วยงานต้นสังกัด เช่น สำนักงานการศึกษาเอกชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรมีแนวทางในการดูแลการบริหารงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็กในด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการบริหารการเงิน และด้านการบริหารบัญชี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น โรงเรียนขนาดเล็กจับคู่โรงเรียนขนาดกลางหรือโรงเรียนขนาดใหญ่เป็นโรงเรียนเครือข่ายในการช่วยเหลือ ชี้แนะ ในด้านการบริหารงบประมาณ หรือ การสนับสนุนทรัพยากรต่างๆจากรัฐบาลหรือหน่วยงานต้นสังกัดแก่โรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบปัญหาไม่สามารถระดมทรัพยากรทางการศึกษาได้ตามความต้องการ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดอื่นๆที่มีขนาดแตกต่างกัน เพื่อสามารถใช้เป็นแนวปฏิบัติในการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

2. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ทั้งโรงเรียนเอกชนสามัญศึกษา และ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในบริบท สภาพสิ่งแวดล้อมหรือแหล่งที่ตั้งที่ต่างกัน เพื่อกำหนดแนวทาง และกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

3. ควรนำผลการวิจัยจากการศึกษาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชน มาพัฒนาแบบการบริหารงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพในการนำไปปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น

4. ควรมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณด้านการติดตาม และประเมินผลการใช้งบประมาณ ที่พบว่ามีการปฏิบัติน้อยที่สุด และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาที่มี

ปัญหามากที่สุด เมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ เช่น การวางแผนงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ เป็นต้น เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์องค์การรับสินค้าและพัสดุ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553*.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.

ชาร์รีพท์ สือณี. (2554). *การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาใน*

จังหวัดชายแดนภาคใต้. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา
นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร

ชิดเชื้อ ชัยฤชา. (2550). *การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่*

การศึกษาปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). แขนงวิชาบริหารการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

เดช ดอนจันทร์โคตร. (2550). *การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่*

การศึกษาเลย เขต 2. การศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เตือนใจ ดลประสิทธิ์. (2540). *สภาพและปัญหาการบริหารงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ*

ศึกษา เขตการศึกษา 10. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา
บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

นิเลาะ แวอุซัง และคณะ. (2552). *การจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดน*

ภาคใต้. ปัตตานี : ฉบับสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ว.สงขลานครินทร์.

ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. (2545). *การบริหารเขตพื้นที่การศึกษา: เพื่อคุณภาพการศึกษา*.

กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. (2545). *แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและ*

สถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิมพ์ดี.

พัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้, สำนักงาน. (2551). *การพัฒนาการศึกษา*

ขั้นพื้นฐานเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ปีงบประมาณ. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

พรจันทร์ พรศักดิ์กุล. (2550). *รูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้*

โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- มนัส บุญชม. (2555). *การพัฒนากระบวนการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิปริญญาโท). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ยุพิน บุญวิเศษ. (2555). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ราชัญญะลา, มหาวิทยาลัย. (2549). *ข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาจารย์โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม*. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชัญญะลา .
- สะการิยา แวโซะ. (2549). *แนวโน้มการบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่าง พ.ศ.2548 – 2558*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, ปัตตานี.
- สมัคร ฐักดี. (2555). รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. *วารสารการบริหารการศึกษา* 6: 143 – 156.
- สร้อยวสันต์ ศรีคำแหง. (2553). *การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต , สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- อรุณ ปาลรังษี. (2546). *การบริหารการเงินและการบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- โอสธ ทองมี. (2549). การบริหารงบประมาณ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา = School Management หน่วยที่ 1-7*, หน้า 220 – 269.นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไอยี ทะยีสำแม้ง. (2552). *ปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชัญญะลา.

ภาษาอังกฤษ

Yamane, Taro. 1970. *Statistics: An Introductory Analysis*. (2nd ed.). Tokyo: John Wetherhill, Inc.